

Sygn. VUa 9/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 października 2017 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: SSO Beata Łapińska (spr.)

Sędziowie: SSO Mariola Mastalerz

SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant: st.sekr.sądowy Marcelina Machera

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku M. P. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

od wyroku Sądu Rejonowego IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Piotrkowie Tryb. z dnia 11 stycznia 2017r. sygn. IV U 140/16

- 1. zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie,*
- 2. przyznaje radcy prawnemu R. M. ze Skarbu Państwa Sądowi Rejonowego w Piotrkowie Tryb. kwotę 180,00 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy M. P. (1) z urzędu.*

Sygn. akt V Ua 9/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 kwietnia 2016 roku, sygn. (...) Oddział w T. odmówił M. P. (1) prawa do zasiłku chorobowego za okres od 1 stycznia 2016 roku do dnia 5 stycznia 2016 roku i od dnia 8 stycznia 2016 roku do dnia 31 marca 2016 roku. W uzasadnieniu decyzji wskazał, że powód podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 4 listopada 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku z tytułu wykonywania umowy zlecenia na rzecz (...) Sp. z o. o. w K., a przed powstaniem niezdolności do pracy powód nie legitymował się 90-dniowym okresem ubezpieczenia chorobowego.

Decyzją z dnia 14 kwietnia 2016 roku, sygn. (...) ZUS odmówił M. P. (1) prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 1 kwietnia 2016 roku do dnia 30 kwietnia 2016 roku. Uzasadnienie było tożsame z uzasadnieniem decyzji z dnia 7 kwietnia 2016 roku.

Kolejną decyzją z dnia 5 maja 2016 roku, sygn. (...) ZUS odmówił M. P. prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 1 maja 2016 roku do dnia 7 maja 2016 roku. Uzasadnienie decyzji było tożsame z uzasadnieniem decyzji powyższych.

Od decyzji tych odwołania wniósł M. P. (1). Podniósł w nich, że składka na ubezpieczenie chorobowe była opłacona za okres od dnia 1 października 2015 roku, a opóźnienie ze złożeniem dokumentów do ZUS było zawinione przez zleceniodawcę, który wniosek o objęcie ubezpieczeniem chorobowym przekazał do ZUS dopiero w listopadzie 2015 roku, ale składkę opłacił od października 2015 roku.

ZUS nie uznał odwołań i wniósł o ich oddalenie oraz rozpoznanie wszystkich trzech odwołań w jednej sprawie.

Postanowieniem z dnia 7 czerwca 2016 roku Sąd Rejonowy ustanowił dla odwołującego pełnomocnika z urzędu.

Wyrokiem z dnia 11 stycznia 2017 roku, sygn. akt IV U 140/16 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznał M. P. (1) prawo do zasiłku chorobowego za okresy od 1 stycznia 2016 roku do 5 stycznia 2016 roku, od 7 stycznia 2016 roku do 31 marca 2016 roku, od 1 kwietnia 2016 roku do 30 kwietnia 2016 roku i od 1 maja 2016 roku do 7 maja 2016 roku (punkt 1 sentencji wyroku). W punkcie 2 sentencji wyroku Sąd Rejonowy przyznał radcy prawnemu R. M. za reprezentowanie z urzędu M. P. (1) wynagrodzenie w kwocie 442,80 zł ze Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim.

Podstawą rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego były następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

M. P. (1) wykonywał pracę w magazynie firmy kurierskiej w R. Miał zawartą umowę zlecenia z firmą (...) sp. z o.o w K.. Pracował od miesiąca kwietnia 2015 roku. Od miesiąca października chciał być zgłoszonym do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. W tym celu złożył wniosek w biurze w R. Dokumenty zostały przesłane do centrali w K.. Od miesiąca października 2015 roku firma odprowadzała składkę na ubezpieczenie chorobowe odwołującego.

Wniosek o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym do centrali firmy w K. wpłynął w dniu 4 listopada 2015 roku.

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy ustalił na podstawie zgromadzonej w sprawie dokumentacji. Sąd I instancji dał wiarę wyjaśnieniom M. P. co do daty złożenia przez niego wniosku o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał odwołanie za uzasadnione.

Na wstępie Sąd I instancji wskazał, że M. P. przez cały okres postępowania podnosił, że wniosek złożył na początku października 2015r. w biurze firmy w R., a Spółka (...) od miesiąca października 2015r. zaczęła opłacać składkę na ubezpieczenie chorobowe odwołującego.

Sąd Rejonowy miał na uwadze, że M. P. pracował w R. w magazynach firmy kurierskiej (...), nie była to siedziba czy oddział spółki (...), która to spółka była agencją wynajmującą „swoich pracowników i zleceniobiorców” firmom zewnętrznym do pracy.

Fakt opłacania składki od października 2015r. potwierdza w ocenie Sądu Rejonowego wyjaśnienia odwołującego, że od tego właśnie miesiąca chciał podlegać ubezpieczeniu chorobowemu i złożył taki wniosek.

Natomiast odwołujący nie odpowiada zdaniem Sądu I instancji za obieg dokumentów w firmie, z którą miał zawartą umowę zlecenia. To (...) winna wedle Sądu Rejonowego tak organizować prace biurowe i kadrowe, aby dochowywać pewnych terminów, jakie przepisy zakreślają na ich wykonanie, tymczasem odwołujący został potraktowany jak kolejny przypadek, kiedy to składkę za dany miesiąc należy opłacić do danego dnia miesiąca następnego i i w ten sam sposób potraktowano wniosek o objęcie ubezpieczeniem chorobowym.

Mając na uwadze powyższe Sąd Rejonowy skonstatował, że złożenie wniosku po terminie nie jest przez M. P. zawinione. Sąd I instancji wskazał, że wolą odwołującego było, aby został objęty ubezpieczeniem chorobowym od miesiąca października 2015r, a w takiej sytuacji okres podlegania ubezpieczeniu chorobowemu dobrowolnemu na koniec 2015r. wyniósłby 92 dni.

Reasumując, Sąd I instancji podniósł, iż w toku procesu zostało wykazane, iż fakt niezgłoszenia skarżącego do ubezpieczenia chorobowego dobrowolnego od dnia 1 października 2015 roku jest zawiniony przez spółkę (...), to ona bowiem nie złożyła w odpowiednim czasie zgłoszenia do tego ubezpieczenia, mimo że odwołujący takie zgłoszenie przekazał firmie z odpowiednim wyprzedzeniem.

W takiej sytuacji nie zachodzi zdaniem Sądu Rejonowego warunek wykluczający prawo do zasiłku, a dotyczący wymaganego okresu podlegania ubezpieczeniu chorobowemu określonego w art.4 ust.1 pkt 2 ustawy zasiłkowej, ponieważ w dacie powstania niezdolności do pracy skarżący winien posiadać okres ubezpieczenia uprawniającego do uzyskania zasiłku chorobowego.

Z powyższych względów Sąd I instancji orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wniósł organ rentowy. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił rażące naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 4 ust. 1 pkt 2 oraz art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa przez błędne przyznanie ubezpieczonemu prawa do zasiłku chorobowego w okresach od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 5 stycznia 2016 roku, od dnia 7 stycznia 2016 roku do dnia 31 marca 2016 roku, od dnia 1 kwietnia 2016 roku do dnia 30 kwietnia 2016 roku oraz od dnia 1 maja 2016 roku do dnia 7 maja 2016 roku, podczas gdy M. P. (1) nie ma prawa do zasiłku chorobowego w tych okresach.

W oparciu o tak skonstruowane zarzuty organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego i oddalenie odwołania.

W odpowiedzi na apelację strona odwołująca wniosła o oddalenie apelacji w całości jako bezzasadnej i przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz r. pr. R. M. ze Skarbu Państwa kosztów pomocy prawnej świadczonej ubezpieczonemu z urzędu przed Sądem II instancji według norm przepisanych lub zgodnie ze złożonym na rozprawie zestawieniem kosztów.

Na rozprawie apelacyjnej strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie. Pełnomocnik wnioskodawcy oświadczył, iż wnosi o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu, które to koszty nie zostały pokryte w całości ani w części.

Sąd Okręgowy dodatkowo ustalił, co następuje:

Postanowieniem z dnia 22 listopada 2016 roku, sygn. akt IV U 161/16 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim zawiesił postępowanie w sprawie odwołania M. P. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmawiającej przyznania prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 30 grudnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku (punkt 1 sentencji postanowienia). W punkcie 2 sentencji postanowienia organ rentowy zobowiązał ZUS do wydania decyzji w przedmiocie podlegania przez M. P. (1) ubezpieczeniu chorobowemu, a w szczególności, czy podlega ubezpieczeniu, a jeśli tak to od jakiej daty.

(dowód: postanowienie z dnia 22 listopada 2016 roku, k. 27 akt sprawy sygn. akt IV U 161/16)

Decyzją z dnia 9 lutego 2017 roku (...) Oddział w C. stwierdził, że M. P. (1) jako osoba zatrudniona na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od dnia 4 listopada 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że płatnik składek zgłosił M. P. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych w okresie od dnia 20 kwietnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku (nie deklarując przystąpienia do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego). Następnie w dniu 30 października

2015 roku płatnik dokonał zgłoszenia ww. ubezpieczonego do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z dniem 1 października 2015 roku, to jest po ustawowym terminie 7 dni od daty ubezpieczenia. Ponadto analiza dokumentacji rozliczeniowej wykazała, że:

- płatnik złożył za miesiąc październik 2015 roku raport ZUS (...) za M. P. (1), w którym nie wykazał składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe,

- w raportach za listopad i grudzień 2015 roku składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe były wykazane.

(dowód: decyzja (...) Oddział w C. z dnia 9 lutego 2017 roku, k. 76 – 77 akt sprawy)

M. P. (1) nie zaskarżył ww. decyzji.

(okoliczność niesporna)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest w pełni uzasadniona.

Z treści apelacji wynika, iż ZUS nie kwestionuje istotnych dla sprawy ustaleń faktycznych, ale ich ocenę prawną.

Poza sporem w przedmiotowej sprawie jest, iż skarżący do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego, rentowego i wypadkowego został zgłoszony przez płatnika składek – (...) Sp. z o.o. w K. w dniu 4 maja 2015 r. . W dniu 30 października 2015 r. Płatnik ten zgłosił wnioskodawcę do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od dnia 1 października 2015 r.

Z lektury akt sprawy oraz załączonych akt organu rentowego wynika, iż wniosek sporządzony przez M. P. (1) o objęcie go dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym wpłynął do centrali oddziału w dniu 4 listopada 2015 r.

Warto podkreślić, iż zgodnie z przepisem art. 11 ustęp 2 ustawy systemowej osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia podlegają dobrowolnemu ubezpieczeniu na swój wniosek.

W myśl przepisu art. 4 ustęp 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa wynika, iż ubezpieczony, jeśli jest ubezpieczony dobrowolnie nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 90 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

Z akt ZUS-u wynika, iż skarżący stał się niezdolny do pracy od 30 grudnia 2015 r. niezdolność do pracy .

Spór zatem w przedmiotowej sprawie sprowadzał się do oceny, czy wnioskodawca miał wymagany tzw. okres wyczekiwania 90 dni, czy też go nie posiadał.

W ocenie Sądu Okręgowego ma rację organ rentowy, iż jako datę początkową podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu należało przyjąć datę 4 listopada 2015. gdyż jest to data wpływu wniosku skarżącego o objęcie go dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. Argumentacja Sądu Rejonowego , iż w tym zakresie winę ponosi płatnik składek , u którego obieg dokumentów był spóźniony nie ma znaczenia dla potrzeb niniejszego rozstrzygnięcia. Nie mamy tu bowiem do czynienia z kwestią przywrócenia terminu do opłacenia składki lecz z kwestią związaną z ustaleniem daty początkowej podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Ma rację w tej sytuacji ZUS, iż nie jest możliwe przywrócenie terminu do złożenia wniosku w tym zakresie. Skoro wniosek M. P. (1) nosi datę 4 listopada 2015 r. to nie sposób jest ustalenie tej daty wstecz.

Wszak art. 14 ust. 1 ustawy zasiłkowej stanowi, że objęcie dobrowolnie ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi i chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku o objęcie tymi ubezpieczeniami, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został zgłoszony.

Warto w tym miejscu powołać się na wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 15 października 2014 r. III AUa 690/14, w którym ten wyraźnie podkreślił, iż o dacie ustania i powstania dobrowolnych ubezpieczeń chorobowych nie decyduje data wypełnienia wniosku dotyczącego podlegania tym ubezpieczeniom lecz złożenie go w organie rentowym.

Również z wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 6 lutego 2014 r., III AUa 1075/13, który Sąd Okręgowy w pełni podziela wyniki, iż wniosek o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym musi być wyraźny i jednoznaczny. Instytucja wyrażenia zgody na opłacanie składek na ubezpieczenie chorobowe po terminie, o czym stanowi przepis art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 963 ze zm.), dotyczy wyłącznie opłacania składek na dobrowolne ubezpieczenie społeczne po terminie a nie zgłoszenia wniosku o objęcie tym ubezpieczeniem. Oznacza to, iż sam fakt opłacenia składki za październik 2015 r. przez płatnika składek pozostaje w tej sytuacji bez znaczenia.

Na marginesie należy także zwrócić uwagę, iż po wydaniu przedmiotowej decyzji zapadła odrębna decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. z dnia 9 lutego 2017 r. , w której to stwierdzono, iż M. P. (1) jako osoba zatrudniona na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek (...) (...) podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od 4 listopada 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. Decyzja ta nie została zaskarżona odwołaniem przez wnioskodawcę wobec czego jest prawomocna co oznacza, iż Sąd jest nią związany .

Ostatecznie więc Sąd Okręgowy podziеляjąc wszystkie zarzuty zawarte w apelacji uznał, iż wyrok Sądu Rejonowego nie odpowiada prawu i istnieje konieczność jego zmiany albowiem skarżący nie spełnia warunków do przyznania mu prawa do zasiłku chorobowego z powodu braku wymaganego okresu wyczekiwania w wymiarze 90 dni.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 kpc orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego w postaci wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną świadczoną powodowi z urzędu w postępowaniu odwoławczym orzeczono na podstawie § 2 pkt.6), § 10 ust. 1 pkt. 1 w zw. z § 20 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804) .